

ECOLOGICA

UDC:502

ISSN 0354 - 3285

No - 62 • Beograd, 2011. • Godina XVIII

Samo u pretplati

Izdavač:

**Naučno-stručno društvo za zaštitu
životne sredine Srbije "ECOLOGICA"**

ECOLOGICA

Osnivač i izdavač

NAUČNO - STRUČNO DRUŠTVO ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE SRBIJE - ECOLOGICA

Publisher

SCIENTIFIC PROFESSIONAL SOCIETY FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION OF SERBIA - ECOLOGICA

Za izdavača: Prof. dr Larisa Jovanović, predsednik Društva

Glavni urednik – Editor in chief: Prof. dr Larisa Jovanović

Odgovorni urednici – Associate editors

- Prof. dr Vidojko Jović, redovni član SANU, Beograd, Rudarsko geološki fakultet, Beograd
Prof. dr Duško Bajin, Saobraćajni fakultet Univerziteta u Beogradu, zam. gen. direktora, JPŽS
Prof. dr Dragan Veselinović, Fakultet za fizičku hemiju Univerziteta u Beogradu
Prof. dr Vladan Joldžić, Institut za kriminološka i sociološka istraživanja, Beograd
Prof. dr Slavko Mentus, dopisni član SANU, Fakultet za fizičku hemiju Univerziteta u Beogradu

Međunarodni uređivački odbor International Editorial board

- Prof. dr Vadim Ermakov, GEOHI RAN, Moscow, Russian Federation
Dr Gennady Kolesov, GEOHI RAN, Moscow, Russian Federation
Prof. dr Sergej Ostroumov, University "Lomonosov", Moscow, Russian Federation
Prof. dr Vyacheslav Zaitsev, Astrahan State Technical University, Russian Federation
Prof. dr Bekmamat Dženbajev, Institut of Biology and Pedology, Bishkek, Kirgizstan
Prof. dr Fokion K. Vosniakos, B.EN.A, Greece
Prof. dr Vladimir Tomov, University "Angel Kunchev", Russe, Bulgaria
Prof. dr Petar Hristov, Free University, Varna, Bulgaria
Prof. dr Iskra Ivanova, University "Kliment Ohridski", Sofia, Bulgaria
Prof. dr Atanas Atanasov, University "Angel Kunchev", Russe, Bulgaria
Dr Franz Brandstätter, Naturhistorisches Museum, Wien, Austria
Dr Agni Vlavianos-Arvanitis, Association Politics, Atina, Greece
Dr Svetlana Jovanović, Mayo Education Center, Rochester, USA
Prof. dr Sorin – Tiberiu Bungescu, Banat's University of Agricultural Sciences and Veterinary Medicine, Timisoara, Romania

Uređivački odbor – Editorial board

- Prof. dr Gordana Ajduković, OECD, Beograd
Prof. dr Šćepan Miljanić, Fakultet za fizičku hemiju Univerziteta u Beogradu
Prof. dr Dragoljub Martinović, Visoka škola elektrotehnike i računarstva strukovnih studija, Beograd
Prof. dr Života Radosavljević, FORKUP, Beograd
Prof. dr Boško Jovanović, Matematički fakultet, BU
Prof. dr Mira Pucarević, EDUKONS, S. Kamenica
Prof. dr Olja Minitlak Ivanović, EDUKONS, S. Kamenica
Prof. dr Ljubinko Jovanović, EDUKONS, S. Kamenica
Prof. dr Mirjana Golušin, EDUKONS, S. Kamenica
Prof. dr Džozefina Beke, ALFA Univerzitet, Beograd
Dr Dragana Pešić Mikulec, NIVS, Beograd
Dr Ivan Pavlović, NIVS, Beograd
Dr sci. med Snežana Savić, Institut za javno zdravlje, Niš
Dr Dušan Stojadinović, Inst. »Jaroslav Černi«, Beograd

Izdavački savet – Publisher board

- Milutin Ignjatović, dipl. inž., generalni direktor, Saobraćajni institut CIP, Beograd
Prof. dr Dejan Erić, direktor Instituta ekonomskih nauka, Beograd
Prof. dr Aleksandar Andrejević, Univerzitet EDUKONS, Sremska Kamenica
Petar Rajačić, predsednik Akademije inovacionih nauka, Beograd
Marko Babović, vodeći inženjer, JP Elektroprivreda Srbije, Beograd
Aleksandra Čanak Medić, vodeći inženjer za zaštitu životne sredine, JP Elektroprivreda Srbije
Dr Dragan Škobalj, direktor marketinga, »Vujić«, Valjevo
Mr Zoran Pendić, SITS, Beograd

Tehnički urednik: Slavka Vukašinić

Lektura i korektura: Ljubinka Turubatović

Slika na koricama:

Park Silver Lake (Dr Svetlana Jovanović)

Prevodilac: Mr Zoran Čajka

Štampanje časopisa pomažu:

**MINISTARSTVO PROSVETE I NAUKE REPUBLIKE SRBIJE
INŽENJERSKA KOMORA SRBIJE**

Adresa: ECOLOGICA, Beograd, Kneza Miloša 7a, tel/fax (011)32 44 248; e-mail:ecologica@open.telekom.rs,
Tekući račun: 255 – 0020030101000 – 89 - Privredna banka, Beograd, PIB 101600071

Štampa: Akademska izdanja, Zemun

SADRŽAJ – CONTENT

Review paper

Vadim V. Ermakov, Larisa Jovanović

Sustainable development and evolution of energy and living matter in the biosphere 85

Scientific paper

Slobodan Gvozdenović, Petar Mirosavljević

The Methods for commercial air transport pollution emission determination 95

Review paper

Gennady M. Kolesov

Interaction of science and society in sustainable environment management 103

Originalni naučni radovi

Olja Munitlak Ivanović, Mirjana Golušin, Larisa Jovanović

Veća energetska efikasnost kao uslov razvoja održive energetike u Srbiji 109

Pregledni rad

Vesela Radović, Larisa Jovanović

Analiza uticaja vanrednih situacija na ekonomski razvoj lokalne samouprave u Srbiji 117

Scientific papers

Chavdar Vezirov, Atanas Atanasov, Petya Radeva

Simulation of simple headland turnings for mobile farm machinery 122

Sergej A. Ostroumov

Studying the fate of pollutants in the environment: binding and immobilization of nanoparticles and chemical elements 129

Pregledni radovi

A. Čučulović, R. Čučulović, D. Veselinović

Životna sredina i održivi razvoj 133

Srđan Milašinović, Želimir Kešetović, Zoran Jevtović

Održivi razvoj u uslovima globalizacije 137

Originalni naučni rad

Olja Munitlak Ivanović, Larisa Jovanović, Mirjana Golušin

Kritika obračuna društvenog bogatstva kroz GDP (BDP) kao načina određivanja održivog ekonomskog razvoja 143

Pregledni radovi

D. Mihajlović, B. Ilić, V. Jovanović

Menadžment i strategija održivog razvoja 151

Jelena Premović, Agneš Boljević, Ljiljana Arsić

Ekološki menadžment u funkciji održivog razvoja 156

Darko Nadić, Uroš Šuvaković

Nacionalna strategija održivog razvoja Republike Srbije: politička vizija ili utopija 161

Originalni naučni radovi

Nevenka Knežević-Lukić, Aleksandra Ljuština

Održivi razvoj kroz oblikovanje i uređenje bezbednog prostornog okruženja 168

Ružica Bogdanovic, Milica Maksimovic

Pilot project Eco City, example of Belgrade.....173

Jasmin Suljević

Aspekti otvorenog i zatvorenog prostora i njihove ekološke vrednosti u regulisanju mikroklimе.....177

Goran Dašić, Ana Anufrijević

Korporativne strategije u procesu stvaranja održivih poslovnih sistema 183

Pregledni radovi

Stefan Četković

Upravljanje sektorskim mrežama aktera politike za održivi razvoj.....189

Savo Radonjić

Globalizacija svetske privrede – ekološka ograničenja nasuprot rastu.....195

Danilo S. Furundžić

Ideja o održivom razvoju 199

Originalni naučni radovi

Nataša Bojković, Snežana Pejčić-Tarle, Marijana Petrović, Ljubica Petrović

Agregatne mere održivosti: karakterizacija i kritična pitanja 203

Marko Todorović, Slavica Komnenić, Tamara Todorović

Mogućnost dobijanja bioetanola iz različitih vrsta papirnog otpada.....209

Siniša Domazet, Sonja Ivković

Državna pomoć u pravu konkurencije EU u funkciji obezbeđenja održivog razvoja sa posebnim akcentom na obnovljive izvore energije.....215

Snežana Lučić, Dragi Antonijević

Održivost eksploatacije podzemnih voda u sistemima toplotnih pumpi 221

Predrag Mihajlović, Ljiljana Stošić-Mihajlović

Solarna arhitektura kao odgovor na energetska i ekonomska kriza.....225

*Jelena Milojković, Časlav Lačnjevac, Tatjana Šoštarčić,
Mirjana Stojanović, Zorica Lopičić, Marija Mihajlović*

Primena različite otpadne biomase u očuvanju i unapređenju životne sredine.....229

Larisa Jovanović, Aleksandra Tomić

Implementacija obnovljivih izvora energije kao uslov energetske efikasnosti u Republici Srbiji 234

Marko Todorović, Slavica Komnenić, Tamara Todorović

Mogućnost proizvodnje biodizela u seoskim domaćinstvima 240

Dejan T. Riznić, Momčilo Manić, Milovan Vuković

Održivost i ekonomski rast, šansa za porodični biznis i mini farme 245

Dragana Vojteška, Goran Kvirgić, Aleksandra Tomić,

Efikasnost upravljanja distribucijom organske hrane u funkciji održivog razvoja Srbije.....250

<i>Ana Anufrijević, Goran Dašić</i>	
Agrar kao spas za posrnulu ekonomiju Srbije	255
<i>Bela Muhi, Jasmina Stanković, Jelena Kovačević, Andrea Katić</i>	
Ekodestinacije u funkciji održivog razvoja turizma	261
<i>Goran M. Ćirić</i>	
Rekreativni putevi u funkciji održivog razvoja ruralnih predela gradske opštine Obrenovac i zaštite životne sredine	265
<i>Jozefina Beke-Trivunac</i>	
Opportunities for financing of cleaner production in Pančevo	269
<i>Slađana Đorđević, Daniela Cvetković</i>	
Održivi turizam u ruralnim zonama skijališta Beljanica	275
<i>Evgeni Gavrilov, Todor Todorov</i>	
Development and problems of ecotourism in the Western Rhodopes	281
<i>Daniela Cvetković, Slađana Đorđević</i>	
Održivi turizam u zaštićenim područjima Srbije	286
<i>Jelena Avdalović, Tatjana Šošćarić, Aleksandar Ćosović, Vladimir Adamović, Zorica Lopičić</i>	
Luženje jalovine pomoću <i>Acidithiobacillus ferrooxidans</i> u cilju valorizacije korisnih komponenti	291
<i>Predrag Petrović, Koll Hartmut, Aleksandar Totović, Marija Petrović</i>	
Nova ekološka maziva za primenu na mašinskim sistemima povišenih zahteva sa aspekta održive proizvodnje	295
<i>A. Đorđević, J. Radosavljević, A. Gošnjik Ignjatović, M. Raos</i>	
Metodološki okvir za ocenu kvaliteta vazduha na primeru grada Niša	301
<i>Saja Kosanović</i>	
Ocena ekološkog kvaliteta objekata za stanovanje - regulativa i praksa	307
<i>Tatjana Šošćarić, Jelena Avdalović, Zorica Lopičić, Jelena Milojković, Marija Mihajlović</i>	
Biohidrometalurgija - tehnologija zaštite životne sredine	313
<i>Nemanja Barać, Aleksandar Ćorac, Zoran Bukumirić, Milan Barać</i>	
Uticaj zagađenja „Trepče“ – flotacija i deponija Leposavić i održivo upravljanje zaštitom životne sredine	317
<i>Slađana Č. Alagić, Vesna B. Radojičić, Dejan T. Riznić</i>	
Kancerogeni policiklični aromatični ugljovodonici u ekonomiji i zakonodavstvu	323
<i>B. Borisov</i>	
Justification of principles and construction of fodder grinding apparatus	329
<i>Margarita Filipova, Stiliyan Stoyanov</i>	
Research of the influence of anthropogenic alterations of nitrogenic, hydrocarbonic and chlorine gas components over the distribution of zone and the temperature in the atmosphere	333
<i>Kaloyan Stoyanov</i>	
Method and device for composting plant residues in the field	337